

BOLDOG KARÁCSONY.

XLV. kötet, 26. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1893. december 24-én.

Forgó Bácsi Könyvtára.

Minden kötet ára számos képpel kötte 80 kr.

- VI. Horti és Horti.
- VII. Az Aranyléggy és a Kolibri madár.
- VIII. Matyi és Peli v. az élet a Korfészigeten.
- IX. Tündémeseik.
- X. Két Karácsonyest és egyéb elbeszélések.

menaeum-épület.
sten.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez!

Előfizetési felhívás

a

„K I S L A P“

1894-dik évi folyamára.

A „KIS LAP“ XLVI. kötetére.

AZ ESZTENDŐ és vele a »KIS LAP« most folyó XLV. kötete is vége felé közeledvén, ezennel megnyitjuk az előfizetést a »KIS LAP« 1894-dik évi folyamára, az újévkor kezdődő, immár 46-dik kötetére.

Közel negyedszázados multja után kevés az, amit a »KIS LAP« ajánlására mondanunk szükséges. Régi kedves házi barát régóta szerte a hazában minden jó magyar családnál. Tudják a szülék, hogy amit *Forgó bácsi* az ő kis olvasóinak nyújt, az gondos megválogatással, jeles írók tollából mind arra szolgál, hogy a gyermekvilág értelmi körét tágít sa, szíve érzelmeit nemesítse s tudja a kis olvasók nagy serege, hogy minden száma a »KIS LAP«-nak új meg új, változatos sorozatát hozza a gyönyörködtető, oktató mulattató; olvasmányoknak.

Évek hosszú sorának kitartó munkásságával emelkedett a »KIS LAP« arra a magas színvonalra, melyet a magyar gyermek-irodalomban ma elfoglal. És mind *Forgó bácsi*, mind a kiadó-tulajdonos társaság vállvetve törek-szenek, hogy a haladó idővel a »KIS LAP« is folyvást tökélyesbedjék. A rendkívüli siker és sok oldalról érkezett elismerés, melyet a most lefolyt évben a »KIS LAP«-ban eszközölt bővítések, gazdagítások arattak, csak buzdításul szolgál, hogy ez uton tovább haladjanak s a »KIS LAP« ezentul is az legyen, ami eddig volt: a **legbővebb tartalmu, rajzokkal a leggazdagabban diszesített** és e mellett **legolcsóbb** képes gyermeki hetilap, melyet még a szerényebb sorsú szüle is áldozat nélkül szerezhet meg gyermekének.

A jövő kötetnek mind szövege, mind rajzai gondosan vannak előkészítve. Kis olvasóink tömegesen ostromló kérelmére az első számot

„*Rosszsont Ferke kalandjai*“

czimü mulattató és tanulságos elbeszéléssel kezdjük meg, rajzok kíséretében; ezt követi

„A doktor ur növendékei“

czimmel hosszabb elbeszélés, mely, úgy hisszük, vetekedni fog az »Aranyország utja« és a »Mikor én kis nagybácsi voltam« cziműekkel és szintén számos képtől kísérve fog megjelenni.

Minden szám közl továbbá kisebb **beszélyeket, meséket**, ismeretterjesztő **ezikkeket jeles írók tollából**, ugyszintén **költeményeket**, mindig művészileg készült **rajzokkal**. Továbbá minden szám közl ezen-tul is elmeélesítő **rejtvényeket és feladványokat**, melyeknek megfejtői közt mindannyiszor **jutalomkönyv** kerül kisorsolásra.

Minden második számhoz **szines műlap** lesz jövőre is mellékelve, úgy hogy kis olvasóink az idők folyamán valóban becses képes albumot gyűjthet-nek össze. **Ujévi ajándékul** pedig minden előfizető épp oly czélszerű, mint kedves tárgyat kap *meglepetéskép*.

Lesz a jövő kötet folyamán újabb **nagy pályázat**, melyben a »KIS LAP« előfizetői fognak dolgozataikkal részt vehetni s melyre ismét értékes jutalmak lesznek kifizve.

Forgó bácsi postája pedig ezen-tul is folytonos érintkezést fog fenntartani a kis hívek nagy táborával, felvilágosítással, utbaigazítással szolgálva minden kérdésre, mely a »KIS LAP« körébe vág.

A »KIS LAP« régi híveit, úgy mint a hozzájuk sorakozó új kis olvasókat, egyaránt szívből köszönti

Forgó bácsi.

Kérjük a »KIS LAP« t. előfizetőit megrendeléseik mielőbbi szives beküldésére, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A »KIS LAP« előfizetési ára :

Negyedévre	1 frt
Fél évre	2 frt
Egész évre	4 frt

Azoknak az új előfizetőknek, kiknek a „KIS LAP“ most még nem jár s kik az előfizetési összeget december végéig beküldik, a kiadóhivatal rendkívüli kedvezménykép megküldi már a folyó decemberben is a még megjelenendő számokat, ezek közt a gazdag melléklettel ellátandó karácsonyi számot.

Az előfizetési pénzek, legczélszerűbben posta-utalvánnyal, a »KIS LAP« kiadó-hivatalához, Budapest, Ferencziek-tere 3. sz. Athenaeum-épület, intézendők.

A „KIS LAP“ kiadó-hivatala.

ARANY-ORSZÁG UTJA.

— Mese képekkel. —

(Folytatás.)

ZALATT eljutottak a domb aljába. Ugyan-csak meredek ut vezetett föl a házhoz s Benczike annyira csuszott a sikos, jeges ösvényen, hogy minduntalan majdnem orra bukott. Az öreg asszony tehát erősen megfogta a hóna alatt és úgy segítette. Egyszere azonban megjelent a ház ajtajában egy ősz öreg ember és kemény hangon kiáltott le hozzájuk:

— No megjöttetek valahára! Mi az, kedves hugom? Talán bizony te fogod azt a fiatal ficzkót támogatni a helyett, hogy ő segítene neked? Az köllene még csak! Járjon a maga erejéből nehéz uton is.

Bencze szőgyenkezve igyekezett a maga emberségéből fölkapaszkodni s megszeppenve nézett a szigorú képű ősz férfiúra. Ez lesz a mestere?!

No, itt aligha lesz jó világ!

Hideg, barátságtalan téli est volt. Az öreg asszony mégis csak a ház ajtajáig kísérte Benczit, ott megfordult és azonnal indult vissza. Bucsuzóul így szólt:

— Ne feledd, fiam Bencze, amire intetek. Légy jobb, engedelmesebb és okosabb, mint voltál eddig. Akkor még jóra fordulhat a sorod. Itt jó helyen hagylak.

Bencze úgy titokban nem igen hitte, hogy itt valami nagyon jó helyre jutott volna. A ház öreg gazdájának olyan csodálatosan szigorú, komoly arcza volt, hogy Benczike szinte megrettenve bámult rá. Pedig azt mégsem mondhatta, hogy az öreg barátságtalanul fogadta volna. Inkább így szólt:

— No, kerülj belől, Bencze. Tudom, megfáztál a nagy hidegben.

— De mennyire! sehajtá Benczike. És olyan éhes is vagyok!

— Meghiszem. Majd akad vacsora is, de még nincs itt az ideje. Jöjj be.

Bementek. Tágas pitarba, onnan pedig jó meleg szobába léptek.

— Pihenj kissé, szólt az öreg. Elfáradtál a nagy gyalogolásban.

A pihenés csakugyan jól esett neki; de mikor már meglehetősen megpihent, Bencze csak annál inkább kezdett kívánni valami harapni valót. Meg is mondta.

— Enni szeretnél? szólt rá az öreg. Még nem érdemted meg. Ingyen nem tarthatlak el s ha enni akarsz dolgoznod kell. Menj ki a pitarba, ott van a nagy téli csizmám, tisztítsd meg, mert nagyon sáros. Aztán a pitarból nyilik a fűskamra, ott ki van készítve egy rakás fa; azt aprózd föl.

— De én soha sem tisztítottam csizmát, fát sem vágtam! pattant föl Bencze.

— Meghiszem, meghiszem. De ha eddig nem tetted, megteszed most. Másképp nem kapsz vacsorát.

— Ó, de mikor nem értek hozzá!

— Bele tanulsz, felelé az öreg nagyon nyugodtan. Csak akarnod kell. Ha pedig az akaraton mulnék, akkor majd én megtanítalak.

És mikor ezt az utolsó szót kimondta, egyuttal nagyot suhintott egy vékony mogyorófa-pálczával. Aztán kérdé:

— Kivánod, hogy megtanítsalak, vagy pedig magad próbálsz meg?

— Ó, megpróbálok, persze hogy megpróbálok! kiáltá Bencze és nagyon készségesen ugrott fel.

Kiment a pitarba és csakhamar rátalált a csizmákra. Majd megpukkadt bossúságában. Biz' az a két csizma fülíg sáros volt; ezt megtisztítani és kifényesíteni nem lesz tréfa-dolog. Bencze majd sirva fakadt.

— Bezzeg, ha most volna itt Rózsika, ugyan tanácsolgatná-e olyan szörnyű bölcsen, hogy »légy okos; ne csak azt tedd mindig, ami kedvedre van!«

Nem tudott ezen a nyomon tovább jutni, mert más ötlött eszébe.

— Persze, hogy azt tanácsolná. Mit is tanácsolhatna egyebet? Ha nem akarok éhen lefeküdni, meg köll tennem.

Nagyot sohajtott, de aztán bele fogott. Csöppet sem volt kellemes munka, de lassan lassan bele törődött. Sőt végül, mikor a csizmák már szépen ragyogtak, majdnem kedve tölt benne.

— Ragyog, mint a tükör. Tudom, ilyen fényesre kéfélt csizmája még nem volt ennek a vén medvének!

Épp ekkor nézett ki az öreg.

— No' s, boldogulsz-e? Vagy szükséged lesz egy kis tanításra?

— Dehogy lesz! Hiszen nem is olyan nehéz ez.

— Jól van. Most már láss utána szaporán, hogy a fa föl legyen aprózva.

Bencze nem várt újabb nógatást, hanem hozzá látott a favágáshoz. Ezzel megfordítva volt a dolog. Eleinte kedve telt a vagdalásban, de csakhamar észre vette, hogy

nagyon különböző két dolog az, mikor valaki addig vagdalgat - faragcsál, amíg kedve telik benne, meg mikor kénytelen folytatni a munkát, még ha kedve sincs többé hozzá. Pedig egy kis negyedóra multán Benczike már tökéletesen megelégette ezt a mulatságot. Csak hogy, amint a még fölívágtatlan farakásra nézett, azt látta, hogy az még felényire sem apadt.

— Borzasztó! Bele telik még egy óra is, mire elkészülök! Ez ke-

gyetlenség! Hát favágó vagyok én?

Nagy kedve volt abba hagyni a munkát, de épp ekkor kukkantott be az öreg.

— No's, halad-e a munka? Vagy megtanítsalak rá?

— Ó, dehogy! Igen jól megy, felelt Bencze.

BÜVÉSZET.

SZEG A PALACZKBAN. (Lásd a 415. lapon.)

Mert ott látta az öreg kezében azt a suhogó szerszámot, melynek semmikép sem akarta megkóstolni az ízét. Dolgozott tehát tovább, csak úgy csorgott róla a veríték. Végre mégis elkészült, ledobta a fejszét és nagy kedvetlenül ment be a szobába, hogy a vacsoráját követelje. De amint szemtől szemben állt az öreggel, elmúlt a kedve, hogy duzzogva szóljon. Megint eszébe jutott a Rózsika intése.

— Mégis talán okosabb lesz, ha meg nem haragitom. Mert ha nem ad vacsorát, felkopik az állam.

Nagyon szépen, nyájasan jelentette tehát, hogy elkészült a dolgával.

— Jól van, fiam. Most tehát főzünk valamit. Majd segítsz, hogy hamarább kész legyen. Rakj tüzet, hozz vizet a kutról, tedd a nagy fazékban a tüzhöz és jelentsd nekem, ha majd forni kezd.

Rettenetes! Mikor jut már hozzá egy kis enni valóhoz! Most még előbb kukta is legyen! De hát nem tehetett egyebet, szót kellett fogadni. Megrakta a tüzet, hozott vizet a kutról, tüzre tette és ugyancsak türelmetlenül várta, hogy felforrjon. Ekkor aztán kijött az öreg és hozzá látott a főzéshez.

Vége valahára elkészült a vacsora. Egyszerű volt, de jóízű és Bencznének annyira ízlett a sok fáradozás után, hogy talán még a tündér-kastélybeli remek csemegékkel sem cserélte volna el.

Az öreg nyájas mosollyal kérdé:

— Jó?

— Pompás! Igazán nagyszerű!

— Ne hidd azt! Igen egyszerű étel ez, de megfűszerezi az a tudatod, hogy megérdemelted, hogy megdolgoztál érte. Nálam nem is jutsz másképp hozzá. Most pedig mehetsz aludni, későre jár az idő.

Nem is kínáltatta magát Bencze a lefekvéssel; még azzal sem sokat törődött, hogy nem puha ágy várta itt, hanem csak kemény szalma-zsák és durva pokrócz takaró. El is aludt hamarosan, csak éppen ennyit gondolt még magában végig:

— Rózsika eddig talán már ott is van a mamánknál, jó dolga van, tulesett minden bajon... én is ott lehetnék vele, ha... persze... ha...! Anyácskám bizonyosan haragudni is fog reám, aztán busulni fog és ki tudja, eljutok-e valaha hozzá? Ez az öreg ember kicsoda lehet? Kegyetlen ember... ámbár nem látszik rossz embernek; a vacsoránál még mosolygott is reám, mintha meg volt volna velem elégedve. De azért mégis csak kellemetlen hely ez. Szébb volt ott a tündér-kastélyban, meg annál a zöld szemű szép nőnél... csakhogy persze ott elrabolták a szemem világát, ezek pedig visszaadták. Bizony nem is tudom, mit is tegyek.

Egyelőre nagyot aludt. És mikor reggel fölébredt, szerette volna, ha mindjárt készen kapja a reggelijét, mint otthon. De biz' azt nem kapta, mert az öreg így szólt:

— Nagyon kormos, piszkos a fazék és a lábas, amelyben az este főztünk. Keress valahol homokot és suold meg szép tisztára.

— Keressek? Hol keressem? kérdé Bencze kedvetlenül.

— Itt a házban nincs, de oda künn majd találsz valahol.

— Ó, majd bizony! Hiszen nagy hó van! Csak nem kutatgathatom, hol van homok a hó alatt! Meg is hülnék... anyácskám soha sem engedte, hogy sokáig kapargáljak a hóban. Náthát kapnék.

— Kedves barátocskám, ha náthát kapsz, akkor tüszögni fogsz, de azzal én csöppet sem törődöm. Hanem az edényeimnek ragyogó

tisztáknak kell lenniök és amig így nem adod kezembe, addig nem kapsz reggelit.

Már erre Benczike végkép elkeseredett.

— Ez gonoszság, ez kegyetlenség! Én nem is maradok itt, én elmegyek.

— Azt megteheted, amikor csak tetszik, szólt az öreg nagyon nyugodtan. Nem hivatalak ide, nincs is reád szükségem, és ha odább akarsz állni, hát szerencsés utat kívánok. De ha itt akarsz maradni, akkor pontosan köll teljesítened minden parancsomat.

Benczike sirva fakadt elkeseredésében és kiment. Első gondolata az volt, hogy csakugyan odább vándorol, mindegy, akárhová. De amint kilépett a szabadba, nagyon hamar mást gondolt. Kegyetlenül hideg volt kívül, hó borította a tájat, ameddig csak a szem ellátott. Hová induljon ilyen borzasztó télben? Megfagy utközben. Lehetetlen innen menekülnie.

— Mind hiába... már csak megteszem, amit kíván... majd csak találok valahol egy kis homokot.

Tétovázva nézett szét, hogy ugyan hol is keresse hát. Közben pedig folyvást potyogtak a könyei.

— Ó, miért is jutottam ide?... mért nem vagyok már ott anyácskámnál? Rózsika! már ott van!

Megharagudott saját magára, hogy ezt gondolta. Mert megint csak az jutott eszébe, hogy éppenségesen ott lehetne ő is, ahol Rózsika, csak azt kellett volna tennie, amit Rózsika tett. Persze. most már késő!

Nagyot sóhajtván neki fogott tehát a homok keresésének. Csak úgy jó szerencsére kapargált itt is, ott is a hóban, de hiába, mert a hó alatt csak keményre fagyott rögöt talált. Keze-lába meggémberedett a hidegtől; orra, füle majd lefagyott és nagy elke-

seredésében már abba akarta hagyni a keresést, mikor véletlenül olyan helyre bukkant a fák alatt, ahol nem volt hó. Keskeny gyalog uthoz hasonló vonal nyult be messze az erdőbe, itt-ott üde zöld fű nőtt rajta, helyenként puha, finom homok borította. Ugy megörült neki Bencze, mintha valami nagy kincs-et talált volna.

— No, csak hogy mégis teljesíthetem az öreg kívánságát! Ne mondja, hogy ingyen tart... végre is igaz, hogy nem köteles rólam gondoskodni.

Tele szedte a kosarát homokkal és majdnem örvendezve vitte be a házba.

— Mégis találtam! mondá diadalmasan. De ugyancsak a körmöm alá ment a hideg, amig rátaláltam.

— No lám, mégis mintha örülnél. Ezt szeretem. Most tehát láss a dologhoz.

Bencze már nem is duzzogott. Hiába, bele kell törődnie. Lesz kukta, favágó, inas, kályha-fűtő — mert hát mit csináljon, ha nem lehet másképp?

Oda künn egész nap kegyetlenül hideg volt, de benn a szobában Benczike és az öreg nem igen bánták. Ott csendes, puha meleg volt, a reggeli után elég jó ebéd is került s Benczének ideje sem maradt az unatkozásra, mert folyvást akadt tenni valója. Meglehetősen jó kedvvel végezte és az öreg is láthatólag barátságosabban bánt vele. Mire beesteledett, már szinte jó barátokká lettek. Más nap reggel az öreg így szólt:

— Ugy látom, nem vagy te olyan rossz fiú, amilyen a hied. No, de ez majd ezután válik meg. Eddig meg vagyok veled elégedve s ezért megengedem, hogy egy kicsit sétálgass. Ma nincs olyan hideg mint tegnap volt, és tudom, hogy ti fiúk szerettek a

hóban gázolni, mikor csak játékból tesszitek.

— Ó, igen, nagyon szeretem én is.

— No's, tehát egy órára kimehetsz. De meg köll ígérned, hogy egy óra mulva itthon leszel, mert akkorára már dolog vár.

— Bizonyosan itthon leszek. Hogy ne lennék?

— Jól gondold meg. Az adott szót meg is kell tartani s ezt én nagyon szigoruan megkövetelem.

— Nem lesz abban semmi hiba. Hiszen megígértem. Nem is volna szép, ha a jószágáért szószegéssel fizetnék. Csak attól félek, hogy nem fogom biztosan tudni, mikor telik le az óra. No, inkább kissé hamarabb térek vissza.

— Ezt nagyon szépen gondoltad. De nem szükséges, hogy megkurtsd a sétádat. Figyelj csak a nap állására. Egészen derült az ég, tehát eligazit. Mikor a nap ama nagy szikla fölött fog állani, akkor telik le az órad.

— Így már jól van. Majd vigyázzok rá.

Vigan sétált ki a ház mellett kezdődő erdőbe. Rátalált arra a tegnapi ösvényre s ezen indult meg.

— Ez nagyon jó utacska. Ha akarom, szárazon sétálok.

De nem akart sokáig. Letért hol jobbra, hol balra, majd meg egy mókuskát pillantott meg s el akarta fogni. A mókus csak nehezen birt a hóban futni és Bencze már-már azt hitte, hogy megkaparítja; de a mókuska szerencsésen eljutott egy nagy fához és gyorsan felka-

paszkodott a magasba. Már oda Benczike nem ment utána. Vissza tért az ösvényre.

— Lássuk, hogy áll a nap? Ó, még ráérek.

Tovább sétált, nagyon elégedetten saját magával. Hogy ne? — mikor az a komoly, szigoru öreg is megdicsérte! Ha ezt Rózsika hal-

lotta volna! Ha anyja tudná, hogy ime, ilyen szigoru mester is meg van vele elégedve!

Egy csattogó kis madarat vett észre az egyik fa-csúcson.

Hó-labdát gyurt és a madár felé dobta, de nem talált. Se baj! A madár odább röpült, Bencze utána. Új hó-golyót dobott feléje, de a madár megint csak odább rebkent.

— Azért is elfoglak! tüzeskedett Bencze.

És hajszolta, kergette a madarat egyik fáról a másikra, futott utána, maga sem tudta, meddig. Egyszerre csak a madár eltűnt s egy fa tetejéről gúnyos hang hallatszott:

— Soh'se erőlködjél, barátocskám. Nem te fogsz meg engem, hanem én fogtalak meg téged, hahaha! Nézd csak, hol jár a nap? Hány órája kergetsz, hahaha! No, ha kedved van vissza térti a kedves öregedhez, hát sok szerencsét ahhoz, ami ott vár. Én nem kérnék belőle, hahaha!

Benczike meghökkenve nézett fel a napra. Biz' az már rég tul volt azon a ponton, melyet az öreg mutatott. Már a delelőn is tul járt. És hozzá még milyen messzire bolyongott el Bencze! Mikor jut haza! És ha nagy sokára haza talál, mi várja ott? Az a rettentően szigoru öreg ki tudja milyen szörnyűséges büntetést szab reá, mert hiszen előre figyelmeztette, hogy az adott szót be kell váltani.

— Ez a titkos hang, amely itt most figyelmeztetett, nagyon gúnyosan szólt; de hátha mégis igazat mondott? gondolá Benczike. Nagyon rosszul járhatok, ha vissza térek az öreghez... pedig megígértem...

— Megállj csak, madárka! Nagyon jól tudok én hó-labdával czélozni. Hát ha leüthetlek?

Nagyon meg volt akadva, mitevő legyen. Elfusson? Hiszen majd csak eljutna valahová... vagy vissza térjen és elszenvedje a büntetést, melyet, mi tagadás benne, saját maga zuditott magára? Nagyon nehezen bírta magát valamelyikre rászánni.

Akár milyen nehezére esett, utóljára is kénytelen volt belátni, hogy csak kettőből választhat: vagy világgá indul, vagy vissza tér az öreghez. Egyebet semmi módon sem lehet kisütni.

— Ó, minék is kergettem annyi ideig azt az ostoba madarat! Mint ha valami ármányos gonosz manó incselkedett volna velem... igazán... nem is lehet máskép. Pedig olyan nagyon megfogadtam, hogy idején haza térek... és az öreg már olyan nyájas volt hozzám... No, ugyan szépet gondolhat most fölém! Ha vissza térek, bizonyosan megbüntet és nem is mondhatom, hogy meg nem érdemeltem... ha pedig vissza nem térek akkor... no akkor már éppen haszontalan ficzkónak fog tartani.

Erre a gondolatra hirtelen elszánta magát.

— Annak pedig ne tartson! Ha Rózsika itt volna, bizonyosan azt mondaná, hogy térjek vissza, viseljem el, amit érdemeltem. Már csak megpróbálok egyszer, hogy a tanácsát kövessem; mert ha bajba jutok, ő már nincs itt, hogy kiségetsen, mint a mikor megvakítottak.

Nem habozott tovább, hanem gyors léptekkel ment a ház felé. Amint belépett s a komoly arczu öregre rá nézett, zavardottan hebegte:

— Nagyon megkértsem... egy haszontalan kis madár csalt el messzire... nem kellett volna utána mennem, tudom... Nagyon haragszik érette, ugy-e?

Az öreg az asztalra mutatott.

— Ott az ebéd... egyél és ne beszélj.

— Ó... de ugy-e nem haragszik nagyon?

— Egyél és ne beszélj!

Benczike legjobbnak vélte, ha engedelmeskedik; pedig, bár nagyon megéhezett, az ebédnél jobb szeretett volna most egy nyájas szót az öregtől. De hát mit tehetett egyebet? Megette az ebédjét és lassanként meg is jött hozzá az étvágya, miközben olyan formát gondolt, hogy majd csak megmondja az öreg, mit akar.

Ebben nem is csalódott. Alig készült el az evéssel, így szólt hozzá az öreg:

— Most indulj! Megszegtéd a szavadat, nem maradhatsz nálam tovább, csak ha az apámat meglátogattad. Ezt a kis csomagot köll neki átadnod.

S egy vékony, de hosszú valamit adott át neki. Az a valami erősen be volt vászonba göngyölve, nem lehetett tudni, hogy micsoda. Benczi mégis megijedt tőle, de még inkább attól a komoly, szigorú tekintettől, mellyel a gazda a szavait kísérte. Nagyon gyanakodott, hogy ez a látogatás nem lesz mulatságos. És micsoda száz esztendő ember lehet az, aki még ennek az öregnek is az apja! Könyörgésre fogta tehát Benczi a dolgot.

— Ó, kérem szépen... ne küldjön el innen... nem teszek többé ilyet...

— Meghiszem; de ez most már nem tőlem függ. Ha azt akarod, hogy jóra segítslek, meg köll tenned, amit mondtam. Ha nem akarod, nem teszed; de akkor hozzám se térj többé vissza.

— De hiszen azt sem tudom, hol lakik az atyja?

— Oda találsz könnyen. Itt a ház előtt vezet a gyalog ut fölfelé. Havas, sikos

ugyan, de aki akar, az előre jut rajta. Egy nagy hegy tövébe fogsz érni. Épp ott van az apám háza. Amint oda érsz, átadod ezt a csomagot és csak annyit szölsz, hogy én küldöm; már ő tudja, mire való. Ha pedig nem mégy oda, hát menj, ahova tetszik.

— Ó! De aztán nem lesz valami nagy bajom? kérdé Bencze szepegve.

— Ha azt teszed amit mondok, bajod nem lesz; legföljebb olyasmi történik veled, ami nem mulatságos, de igazságos. Ha nem teszed amit mondok, semmi gondom rád tovább; te lásd, mit csinálsz. Most pedig siess!

Megindult Benczike, de hogy nagyon jó kedvvel indult volna meg, nem igen merném állítani. Ám azért csak ment szaporán előre.

— Bele fogtam, meg is teszem. Hátha jó vége lesz?

Az ösvény egyre sikosabb, meredekebb lett, de Benczi csak ment előre.

— Megmutatom, hogy eljutok oda. Az öreg, úgy látszik, nem igen bizott benne... nem sok jót hisz rólam... no, megmutatom... Hátha ő is megsegít aztán, hogy eljussok valamikor szüleimhez és Rózsikához!

Ez a gondolat szinte fölvidította és végül már egészen elszántan lépegetett. Egyszerre azonban csodálkozva állt meg. Olyan helyre ért, ahol nem volt hó, jég, hanem puha finom homok, jobbra pedig szép zöld erdő. De még ezen nem bámult volna annyira. Hanem az erdőből vig kurjongatással egy fiu ugrándozott elő, tánczolt s végre cigánykerekét hányva karikázott Benczi elé és tótágast állott előtte. (Lásd a képet a 412—413. lapokon.) Benczike majd hogy meg nem ijedt. De az idegen fiu aztán hirtelen talpra ugrott és így szólt:

— No, csak hogy itt vagy végre! Ugyan megvárakoztattál!

— Én? Megvárakoztattalak?... álmélkodott Bencze.

— Persze! No, te nem is tudtad talán, hogy várlak; de én tudtam, hogy jössz. Már nagyon kíváncsi voltam új pajtás után, mert a régiekre ráuntam. Unatkozni pedig nem szeretek. Én Vig Dani vagyok, nap-hosszat mulatok. Hát úgy gondoltam, hogy te is szeretnél így élni.

— Biz' az nem rossz élet.

— Akkor hát jöjj velem. Itt az erdőben örök tavasz derül, ott pompásan fogunk játszani, madár-fészket keresni, aztán leme gyünk amoda Vidámlak kastélyba, ott mindent kapunk, amit szemünk száunk kíván. No, menjünk!

— Igen... de nekem amoda van utam a nagy hegyig... ezt a csomagot kell átadnom az öregnek, aki ott lakik.

Erre Vig Dani olyan kaczagásra fakadt, hogy majd megszakadt belé. Benczike szinte megnehezelt.

— Mit nevezsz? Mi van ebben olyan neveltséges?

— Hogy micsoda! Még kérdezed? Hahaha! Maga viszi a korbácsot, hogy megkorbácsolhassák! Hahaha!

— Mi... miféle korbácsot?... Ez... ez nem korbács...

— Nem? No csak vizsgálj meg, bontsd fel egy kicsit. (Vége következik.)

B Ű V É S Z E T.

(Képpel a 409. lapon.)

Szeg a palaczkban.

EZT a mai produkciókat szintén palaczkkal végezzük. Ez némileg bonyolalmasabb a minapinál, holmi kis titkos készülődést is kíván, de aztán nagyobb

meglepetést okoz is. Nehéznek pedig egy csöppet sem nehéz, csak éppen hogy figyelmet és ügyességet követel.

A feladat az, hogy vízzel teli és szorosan bedugaszolt, le is pecsételt palaczkot mutatunk a társaságnak és egy hosszú vas-szeget, melynek azonban a fejét letörtük. És felszólítjuk a társaságot, tessék valakinek a vas-szeget a palaczkba belevarázsolni, de úgy, hogy a dugót kihuzni nem szabad.

Természetesen azt fogják felelni az avatatlanok, hogy már ez csakugyan képzelenség. Ámde mi, kezünkben a palaczkkal és a szeggel egy pillanatra elfordulunk és a másik pillanatban már ismét oda tartjuk a társaság elé a palaczkot: ime, benn van a szeg, mindenki láthatja. A dugó és pecsétje pedig érintetlen.

Persze hogy ebben nincs semmi boszorkányság, csak egy ügyes fogás, melyet a természettani tudományból tanultunk meg. Ez a tudomány ugyanis megtanít arra, hogy ha valamely edényt színültig megtöltöttünk folyadékkal és a nyílását aztán úgy zártuk el, hogy a folyadékban a legkisebb légbuborék sem rekedt meg, akkor az edénynek akármelyik részén furhatunk lyukat, a folyadék nem fog kifolyni, mert a külső levegő nyomása vissza szorítja. Sokszor tapasztalják és tudják is ezt olyan emberek is, akik bizony nem foglalkoznak tudományokkal; pl. ha a pinczében csapra ütik a boros hordót, tudják, hogy fönn a hordó dugóját ki kell venni, különben a bor nem fog jól kifolyni.

Ismervén ezt a tudományos igazságot, e szerint készülünk a produkcióra. Veszünk egy jó erős üvegü, kissé sötétes színű palaczkot, még pedig olyat, melynek az alján mély horpadás van, ami az ilyen palaczkoknál rendszeren szokott is lenni. A horpadás közepébe hosszú, vékony, kerek reszelő-vassal lassan, ovatosan lyukat furunk, akkorát, amelyen a kiszemelt hosszú szeg kényelmesen befér. A lyukat egészen keresztül furván, egyelőre ismét beragasztjuk

viaszszal, oly szorosan, hogy a víz semmikép se szivároghasson ott ki.

A lyuk kifurásával és ismét beragasztásával elkészülvén, következik a második fontos teendő, mely nagy figyelmet kíván. Ez a teendő pedig: a palaczknak megtöltése vízzel és aztán bedugaszolása. Ez persze nagyon egyszerű, könnyű dolog! de ezuttal ettől is függ a produkció sikere. Ugy kell a palaczkot megtölteni és bedugaszolni, hogy a legkisebb lég-buborék se rekedjen a palaczkba. E végből tehát csordultig kell a vizet beletölteni és aztán az alsó végén kissé keskenyebb dugót lassan bele nyomni. A fölösleges víz fönn kifelé fog tódulni s ez meglehetősen biztossággal megakadályozza azt is, hogy levegő ne maradjon a palaczkban. Miután a dugó felső, szélesebb végét jó erősen beszorítottuk a palaczk szájába, nagyobb biztosság és hitelesség kedvéért még le is pecsételjük.

Most már, ha a légmentes megtöltés és dugaszolás jól sikerült, a palaczk aljába furt lyukról levezszük a viaszt, mellyel ideiglenesen betapasztottuk. Nem köll félni, a lyukon egy csöpp víz sem fog kicsorogni. A palaczkot emelgethetjük, hordozhatjuk, letehetjük, de persze tulságos rázás nélkül, mert különben a víz sulya győzne a külső lég nyomásán, mely a nyitott lyuk ellenére is fogva tartja a vizet a palaczkban.

Az ekképen jó előre elkészített palaczkot egészen közelről megmutatjuk a társaságnak; mindenki látja, hogy a palaczkban csupán víz van, egyéb semmi és senki sem fogja észre venni, hogy lyuk van az üveg horpadt aljában. És épp ezért, mikor oda nyújtjuk a vas-szeget, hogy tegye be valaki a palaczkba: mindenki azt fogja felelni, hogy ha a dugót nem szabad kihuzni, sem pedig a palaczkot össze törni, akkor a feladat megoldása lehetetlen.

Ekkor egy pillanatra elfordulunk és a szeg a palaczk aljában levő lyukon át lassan, ovatosan betoljuk, természetesen olyképen tartva a kezünket, hogy észre ne vegyék a mesterkedésünket. A szegről azért kell a fejet letörni, hogy ezzel a betolásnál

akadályul ne legyen és mert levegőt is vihetne be magával, amiből az következő, hogy legalább néhány csöpp viz kibugygyanna a kis lyukon és elárulná a fortélyt. A szeg betolása egy-két pillanat alatt megtörténhetik s nyomban vissza fordulunk a társasághoz és megmutatjuk ismét közelről a palaczkot: mindenki láthatja, hogy a hosszú vas-szeg, melyet az imént a kezünkben tartottunk, bent van a palaczkban, a melyben előbb csak tiszta víz volt.

A titkot természetesen csak úgy lehet aztán megóvni, ha a palaczkot ki nem adjuk a kezünkből. Mert ha mások is forgatják, nézegetik, hamar akad olyan szemes néző, aki fölfedezi a palaczk aljában a lyukat és rátalál a boszorkányság nyitjára.

A BARLANG KINCSE.

— Elbeszélés a régi korból. —

(Több képpel.)

(Vége.)

ANNAK nagyon örült, hogy ettől a képzelt veszedelemtől nem futamodott meg. De amint tovább hatolt a barlang mélyébe, éppen nem növekedett a bizodalma, hogy nagyobb megpróbáltatás már nem várja. Lépésről lépésre ijesztőbb lett a zaj, zugás, sivítás, dübörgés a barlangban és mintha a föld is rengett volna, mintha a szikla-boltozat le akart volna szakadni.

Bár mennyire elszánta magát Miklós, hogy félelem nélkül száll szembe minden veszedelemmel, koronként mégis megdobbant a szive s meg-megállt, mert már szinte elkábult a siketítő pokoli zajtól. És hiába nézett szét, nem látott semmit, senkit. Persze, a lámpása nem is nagyon messzire világította meg a barlangot. Csak a fekete sötétséget látta minden oldalon. De azért újra csak odább indult a sötétségbe burkolt ismeretlen barlang mélye felé.

— Annyi bizonyos, hogy olyan hely felé közeledem, ahol nem éppen szép hegedűszóval várnak, gondolá. Alig ha nem itt van már közel valami boszorkány-műhely vagy talán sárkányok tanyája... érzik a jöttömet és el akarnak ijeszteni. De már csak látni is akarom őket. Itt van a jó töröm, olcsón nem kapnak meg!

Lassan-lassan szinte meg is szokta a nagy zajt, kivált mikor tapasztalta, hogy a lárma csak üres lárma marad. De nem sokára igazi aggodalma támadt. Amint lassan, óvatosan előre lépegetett, egyszerre csak megcsillant valami a lámpás fényétől. Jól oda nézett és azt vette észre, hogy viz csillog ottan. Még pedig nem csöndes kis vizecske, hanem vadul kavargó, tajtékzó, szédítő gyorsasággal rohanó hatalmas folyó. Ez még nem lett volna baj; hanem a barlang itt mindinkább szűkebbé lett, végre olyan keskeny alagutttá szorult, hogy éppen csak a föld alatti folyónak látszott helyet adni.

— Hm! Most már hogyan jutok tovább? töprengett Miklós. Pedig más ut nincs.

Mikor jól megvizsgálta az alagutat, látta, hogy a szikla oldalában, egészen közel a kavargó vízhez, keskeny párkány ugrik ki. Ezen végig mehet, aki nem szédül.

— Más ut nincs, hát ezen indulok. Jártam már én magasban, keskeny uton s nem szédültem. Csak vége ne szakadjon ennek a lélekvesztő utnak.

Vége nem szakadt, de az bizonyosnak látszott, hogy egyenesen oda vezet, ahonnan az az iszonyatos pokoli zaj hallatszott. Mert ez most még rettenetesebbé lett s Miklós néha azt hitte, hogy rászakad a barlang, vagy ő bukik le kábultan a tajtékzó viz sodrába. Készen volt rá, hogy

amint ebből a szorosból kiér, valami szörnyetegekkel fog szemben állani.

— Most még vissza fordulhatnék... de nem teszem. Még nem tudom, mi van ott. Igazán gyávaság volna, ha megfutuék és magam sem tudnám, mitől.

Elszántan ment tovább s végre szélesedni kezdett a szoros, aztán egy óriási csarnokba vezetett. Amint Miklós ideért, fölkiáltott, de nem az ijedségtől.

— Jaj de gyönyörű! Hát ettől van az roppant zugás és dübörgés!

Csakugyan gyönyörű volt az. A barlang itt óriási magasságu csarnokká tágult s a tulsó végén a boltozatnak pedig hasadék nyílt és onnan hatalmas víz-zuhatag omlott alá, tajtékozva, dübörögve, sisteregve. Az óriási barlang sokszorosán vissza verte a zuhatag zaját, és Miklós most már tudta, mi ijesztgette egészen idáig. Ez a féelme természetesen most már elmúlt, inkább gyönyörködött a lámpás fénytől megvilágított víz-esésben. De nem sokáig.

— Szép, nagyon szép; de most már hogy jutok odább? Pedig kell utnak lenni tovább, mert itt nincsen semmiféle kincs.

Addig kereste, míg végre meg is találta az utat. De bizony megborzongott bele, mikor rátalált. A víz-esés mellett a sziklafalon keskeny párkány nyult meredeken fölfelé.

— Hm! Ezenvégre is föl lehet jutni, de már ez valóságos Istenkísértés. De ha idáig eljöttem, ezt is megpróbálom. Nem hiába mondta az az öreg idegen, hogy bátorság és ügyesség szerzi meg a kincset.

Neki indult. Azon a szikla ösvényen nem is lehetett egyenesen járni. Négykézláb kapaszkodott lassan előre, mert a víz-esésből folyvást permetező csöppektől a szikla-ut egészen sikos volt. S ha itt megcsuszik és lebukik a zuhatagba!... onnan nincs menekülés. Ezt Miklós jól látta.

— Azért mégis feljutok. Ha már volt valaki, aki feljutott, tehát lehetséges. Csak ügyesség és kitartás!

Lassan, óvatosan haladt fölfele. A lám-

... NÉGYKÉZLÁB KAPASZKODOTT.

pást mindig előre tolt, aztán utána kuszott, ügyelve, hogy meg ne csusszék. Már nem is gondolt arra, hogy milyen széditő ősvény szélén kapaszkodik, hanem csak arra, hogy ha már bele fogott, végre is hajtsa a nehéz vállalkozást. Sejtelmese volt róla, mennyi ideje már, hogy itt vergődik; mindegy, addig nem nyugszik, míg a végére nem jár.

Nagy sokára el is jutott olyan helyre, hol az ősvény nem emelkedett többé fölfelé, hanem egyenest vezetett tovább és kiisszélesedett. Itt már ismét lábra állhatott. Sokaig azonban nem mehetett, mert az utnak vége szakadt: szikla-falhoz ért, melyben csak akkora nyílás volt, hogy a földalatti patak bezuhogott rajta, mint valami óriási csapon. De a víz tulsó partján oldalt tágas üreg látszott. Ott van a barlang folytatása, oda kell menni.

— Nincs más mód, mint átugrani a vizen. Hm! Biz ez jókora ugrás lesz... de ugortam én már ekkorát. Persze, ha elhibázom és a vízbe esem, lesodor a zuhanyag és akkor... No, már itt vagyok... egy életem, egy halálom, most még ezt is megpróbálom. Hátha ez lesz az utolsó nagy

veszedelem? Az bizonyos, hogy a legnagyobb. Rajta!

Neki rugaszkodott és hatalmasat ugrott. Még pedig szerencsésen. Bizony nagyot is lélezett utána.

De aztán nem késlekedett, hanem sietett az előtte tátongó barlangba. Ez nem volt nagy üreg és alig lépett be Miklós, valami csillogó tárgy ötlött a szemébe.

Oda világított a lámpással és... szép mivű aranyos szekrénykét pillantott meg.

— Itt a kincs!

Fölemelte. Jókora sulya volt. De kulcs nem volt a szekrényben, nem lehetett kinyitni.

— Majd kinyitjuk otthon. Csak hogy odaig újra végig köll mennem azon az uton, amelyen jöttem. Meg köll pihenem, mert nem gyerek-séta. Azt hiszem, már jó

késő éjszaka van. Alszom egyet, aztán friss erővel indulok. A lámpásomban van még olaj, az kifutja. De most kioltom. Van kovám, taplóm, majd csihantok tüzet amikor kell.

Lefeküdt a kemény szikla-talajra s a fáradtságtól, izgalomtól kimerülve, csakhamar mélyen elaludt.

Nagyot aludt; maga sem tudta, meddig. Mikor fölébredt: frissnek, erősnek érezte

— ITT A KINCSEK!

magát s rögtön eszébe jutott, hogy fárasztó, veszedelmes utra kell indulnia. De csak az első pillanatban gondolt erre, aztán nagyot bámult.

— Világosan emlékszem, hogy kioltottam a lámpásomat, mély sötétség volt, mikor elaludtam. És most milyen világosság van itt!

De akkor bámult még igazán, mikor talpra állt és szétnézett. Az ő lámpása nem égett ugyan, de égett két másik nagy lámpás. És egy nagy kövön ott ültek nem messze Bálint bácsi és az az öreg idegen. Amint Miklós fölállt, ők is megmozdultak s az idegen, oda lépve az ifjuhoz, megölelte.

— Győzelmesen végezted a próbát, méltó leszel apád nevére! mondá meghatottan.

Miklós csak bámult és semmit sem értett a dologból.

— Hogy kerülnek ide? kérdé csodálkozva. Utánam jöttek azon a veszedelmes uton?

— Dehogy jöttünk, felelé Bálint bácsi. Nem a mi öreg csontjainknak való már az. Itt is van a barlangnak bejárása, egészen kényelmes, hát mi bizony csak erről jöttünk be, hogy lássuk, teljesít-e, amire vállalkoztál. Biz' én szepegtem egy kicsit, de hála Istennek, becsületet vallottam a növénydekemmel.

— Igenis, hüséges vitéz, szólt az idegen. Most már nincs kétségem. Most már elvezethetjük atyja hivei közé, hogy álljon élökre és foglalja vissza ősei várát és uradalmait.

— Egy szót sem értek az egészéből, mondá Miklós.

— Meghiszem, édes fiam. De most menjünk haza, ott majd megtudsz mindent. Vidd e kincses szekrényt, az a te kincsed.

Egészen közel volt a barlang felső nyílása, hamar és kényelmesen kijutottak. Már reggel volt.

És Miklós aztán megtudta a titkot. Egy hatalmas várgróf fia volt ő, de atyját egy irigy, hatalmas ellensége megtámadta, várkastélyát elfoglalta. Apja, anyja ott haltak meg az ostrom alatt, de őt magát és a család legdrágább kincseit és irásait a hü Bálint várnagy megmentette. Ő akkor még csecsemő gyermek volt. Anyja testvéréhez vitte őt és abban egyeztek meg, hogy a hü Bálint valamely csöndes városban titokban nevelje föl a fiut, vitéz férfit neveljen belőle, hogy majd egykor sikra szállhasson atyja ellensége ellen és vissza szerezhesse ősei várát.

— Én vagyok a te nagybátyád, szólt végül az idegen. Sokszor meglátogatlak, de nem volt szabad tudnod ki vagyok. Most már erős ifju vagy. Ki akartam próbálni bátorságodat, erődöt, ügyességedet. Győzelmesen megálltad a próbát. Holnap indulunk. Atyád hü jobbágjai, barátai már tudják, hogy élsz. Várnak. Fegyvert ragadnak mindnyájan és Isten segítségével vissza helyeznek jogos birtokodba. Itt ebben a szekrénykében vannak a bizonyosság-leveleid. És arany, ezüst is van benne bőven.

— — — Nem sok idő telt bele és Miklós már otthon volt ősi várában, honnan vitézül kiüzték a bitorlót. Az öreg Bálint bácsi pedig újra ott gazdálkodott mint hüséges várnagy s Miklós derék nagybátyja sokszor ellátogatott hozzájuk. Ilyenkor aztán elbeszélgettek arról, miként állotta meg a fiatal Miklós várgróf először a bátorság próbáját, mikor megszerezte az elátkozott barlang kincsét.

AZ ÉN

KARÁCSONYI

AJÁNDÉKOM

— IGAZ TÖRTÉNET. —

EGELEVENEDIK előttem a mult. Látom azokat, kik már régen porladoznak. Mintha éppen most fejezné be édes anyám azt a bibliai történetet, melyel vasárnap délutánokint megajándékozta egész heti szorgalmamat és jó magamviseletét.

Nem hallottam én azóta senki ajakáról olyan szeliden, olyan szépen folyó beszédet, pedig az én édes anyám egyszerű falusi asszony volt, nem tudott czifra levelet írni, a templomban is a legutolsó sorban ült, hanem az ő imádságát leghamarább meghallgatta az Isten. Az angyalok vitték fel hófehér szárnyaikon Isten színe elé, olyan igaz tiszta imádság volt az.

Szegény volt és gyámoltalan özvegy. Keserves munkával kereste meg a minden napi kenyerét, de azért soha egyebet nem kért mint áldást az ő árva fiának; kérte azt az örömet, hogy megérhesse árva fiának elő haladását.

Igaz no, nem volt az ő fia rossz gyermek, de nem is lehetett volna az olyan édes anya mellett.

Mikor beadták a szebeni árva-intézetbe, azt mondta az édes anyjának:

— Én most annyit tanulok, mint egy püspök. Tán lesz belőlem miniszter is; akkor elviszem kiedet, édes anyám, a palotámba; veszek kiednek selyem ruhát és arany csatos imádságos könyvet, bársony kanapéra ültem, egész nap imádkozhatik, hogy sokáig, nagyon sokáig éljen... aztán frustukra én viszem be kiednek a kávét porcellán csuporban, fehér kenyeret szegek melléje.

Az édes anya pedig azt mondta:

— Jó lesz, édes fiacskám... nagyon jó lesz! Meg fog téged áldani az Isten, csak te engemet szeress.

Idegen városban, sok idegen fiu között, a rengeteg nagy épületben, a tizenegy ablakos teremben sokszor sirt a fiúcska édes anyja után. Elpanaszolta kemény vánkosának:

— Hiába kapok én reggelre köménymagos levest, hiába adnak délre húslevest, hiába járok subiczkos csizmában, hiába imádkozom szép templomban: ha nem láthatom édes anyámat!

Az intézet gazdájának volt egy öreg szakácsnéja. Ennek a szakácsnének a szemei hasonlítottak az ő édes anyjának a szemeihez.

Nem tudta az a szakácsné soha megfejtetni, hogy az egyik árva fiu miért csókolja meg lopva a kezét, miért néz reá olyan ragaszkodó, hű tekintettel.

Egyszer megszólította:

— Éhes vagy, fiacskám?

— Nem, instálom.

— Hát akkor miért csókolod meg a kezemet?

— Én nem tudom miért... csak... csak... édes anyámat juttatja eszembe...

— Kis árva, te!... No, nesze, idd meg ezt a pohár tejet, de ne mondd meg senkinek, hogy én adtam. Vasárnap reggel mindig lejöhetsz a konyhába.... te kis árva, te!...

*

Osz felé járt az idő, mikor az édes anya meglátogatta fiát.

— Édes anyám... édes jó anyám!... Ugy-e nem jött gyalog Barótról?...

— Nem bizony, fiacskám, egy hónapi út volna az. Elhozott a szekeres, ingyenhozott el.

Nem mondta meg az áldott lélek, hogy egy malaczkát nevelgetett Karácsonyra; de hát erősen utána vágyakozott a fiának; eladta a malaczt, annak az árán hozta el a szekeres.

— Hoztam neked valamit, lellem!

És átadott a fiacskájának néhány kiflit. (Lásd a képet a 423. lapon)

Ő ti nagy urak finnyás gyermekei, ha ti tudnátok milyen drága, milyen jó volt az a kifli!

Nézzétek a jó asszony árva fiát, mint eszi az uzsonnai kenyérrel. Azt mondja:

— Ez a kenyér, ez a szalonna.

Nagyobbat harap az intézeti kenyérből, iczi-piczit az édes anyja hozta kifliből.

— Majd meglátja, édes anyám, mind, de mind meghálálom én a kied jóságát. Nézze csak ezt az ezüst monétát itt a vasárnapi posztó kabátomon! Ezt azért kaptam, mert a legjobban tanulok. Nézze ezt a virágos szelű zsebkendőt, ezt a felügyelő bácsi adta. Nézze csak, öt könyvem van, mindenikből kapunk föl leczkét... Várjon csak édes anyám, erre a papirosra irok én kiednek valamit, aztán olvastassa el otthon a plébánossal.

És a boldog fiúcska irt... irt nagy, órmótlan betűkkel a papirosra.

Ezeket írta :

»Édes Anyám Lelkem Anyám Angyal Anyám!
A Jó Isten Megsegít Gondot Visel Reám!

Mózeske.

— Mi az, fiacskám?

— Vers, olyan, mint a nóta. Én verseket csinálok édes anyámnak. Majd meglátja,

ha vakációra haza megyek, akkor tele írom ilyen versekkel az imádságos könyvét.

Ha majd haza megy, azt mondta a fucska.

Négy esztendő alatt csak akkor az egyszer látta az édes anyját. A vas paripa könnyen haza röpitette volna, de annak az új vas paripának igazán vashól volt a szive, ingyen nem vitte el.

*

Mikor a latin-iskolába járt, akkor husz krajzárért tanította a tanuló társait egy hónapig. Két fiu ötven krajzárt fizetett, azok gazdagok voltak.

Össze rakosgatta a krajzárokat és a vakációra a maga pénzén ment haza.

Három évig járt haza aztán vakációra mindig. Maga keresgélte meg az uti költséget,

még a jó öreg asszonynak is vitt haza kávé, cukrot.

Nagyon sovány, nagyon elszáradt volt az édes anya.

Azt adta okul, hogy a fia után epekedik. Most, hogy látja, már sokkal jobban érzi magát.

— Ne búsulj te miattam, drága gyermekem. Neked tanulnod köll, engem majd megsegít a jó Isten.

A fiu hallgatott, hanem a szívében erős elhatározás érlelődött meg:

— Még tanulok egy esztendeig, azután beállok falusi tanítónak. Magamhoz veszem édes anyámat, úgy vigyázok reá, mint a szemem világra...

... ÁTADOTT NEHÁNY KIFLIT. (Lásd a 422. lapon.)

Egy esztendő mulva . . . egy esztendő mulva...

*

Idegen városban gyertya világa mellett tanult a fiu; kicsiny szívében a vágy és reménykedés óriásivá nőtt. A kemény vánkoston tündér-világról álmodozott.

*

Kicsiny, de nyájas tanító-lakban ül édes anyja mellett a kályha előtt és megkéri őt szépen, igen szépen, hogy meséljen neki a bibliából... Künn éjféle misére konditják meg a harangot, ő siet a templomba, de az édes anyjának nem engedi meg. Imádkozzék ő keme oda haza a meleg szobában.

Ilyen... ilyen lesz majd élete a jövő esztendőben.

A tél hava hoz meleg szobát, szelid örömet. Az Üdvözítőnek születése napját megülik kettecskén éppen úgy, amint kicsiny gyermek korában. Diót tesz be a csizmájába, azt zörgeti és örvendez. Nem köll neki a világ semmi czifrasága, csak az édes anyja köll; nem akar látni egyebet, mint anyjának arcát, azt a gondok redőitől barázdált homlokot, hogy csókolja, hogy simogassa...

*

Karácsony-este volt.

Abban a nagy, tizenegy ablakos teremben az árva fiuk arcza ragyogott a boldogságtól. Dió csörgött, krajczárkák gurultak, pengtek az asztalon.

— Vigan fiuk, vigan! Ma szabad dióban kártyázni!...

— Kinek kell kalács?

— Ki ad őt dióért egy almát?

— Dalauzit csináljunk!...

Vigan vannak az árva fiuk. Mutogatják egymásnak, ki mit kapott a nagy karácsonyfa alatt:

— Ez ám a bicsak!

— Hát még az én keztyüm!

— Fogadjunk, hogy a tinta-tartóm többet ér?

— Jaj, be édes ez a cukor!...

Örvendjetekek fiúk, ez az ünnep a tiétekek. Hiszen, aki ma született, az olyan végtelenül szerette a gyermekeket. Neki is királyok hoztak napkelet-ről ajándékokot.

— Hát az öreg asszony fia hol van?

A kórházban fekszik szegényke.

A függő mécses csak gyér világot áraszt arra az ágyra, melyben ő fekszik. Felkönyököl, hallgatja a szomszéd beteg fiunak a beszédét. Arról beszél a szomszédja, hogy nagyon különös

... MINT HA SZIVE SZAKADT VOLNA.

(Lásd a 425. lapon.)

álma volt; hallotta, hogy valaki mellette keservesen zokog, de nem merte megkérdezni, hogy miért?

— Nem te zokogtál?

— Nem.

— Kire gondolsz te napközben, hogy olyan szóttalan vagy?

— Szeretnék egészséges lenni.

— Majd meggyógyulsz te is, én is meggyógyulok. Akkor kipótolom a mai Karácsony-estét. Te is ugy-e?

— Nekem most köllene az egészség!
Most!... most!...

— Miért?

— Hogy haza menjek!

— Nem engednének haza, jól tudod.

— Akkor megszökném.

— Jaj, te!

— Édes anyám után fáj a szívem....

Mikor halom a szél sikoltását, a fák recsegését... mindig azt hiszem, hogy ő didereg... ő megfagy ebben a rettenetes hidegben...

Az ápoló néni levelet hozott.

Reszketve bontotta fel. Olvasta....

Olvasta....

Aztán lehullott feje a vánkosra. Sokáig nem mozdult meg. Mint ha a szive szakadt volna meg. (Lásd a képet a 424. lapon.)

Szivtépő zokogásra ébredt föl. Csupa könyv volt a vánkosa, a melle pedig elszorult, nyilallott...

Te édes Udvözítő, kinek a születése napján megtelik a gyermeki szív csordultig ártatlan örömmel, miért engedél meg, hogy a fiunak kezébe adják éppen akkor este azt a levelet, melyben megírta a plébános ur, hogy az édes anya szeliden elaludt az Urban, hogy utolsó pillanatában is így imádkozott:

— Mennybéli Atyám, te viselj reá gondot!... Amen.

*

Régi idők szomorú emléke gyakorta kísért engem.

Jó emberek igaz öröme fölmelegíti szívemet, gyermekek boldogsága kicsalja az én szememből is az örömeik igaz könnyeit, de mindezeknél jobban esik nekem, ha arról a szegény, falusi asszonyról támadnak föl emlékeim, s míg elmondom szent kegyelettel, megárad szememből a köny.

Ez a könyv nem fáj, ez a könyv édes, mert Isten tudja hányadikszor siratom el az én hallottamat.

*

Ti boldog gyermekek, kiknek él az édes anyja, menjetek és öleljétek, csókoljátok, szeressétek!

Gaal Mózes.

A MEGSZEDET KARÁCSONFA.

MEGSZEDVE a karácsonfa —
De azért még van ám rajta
Narancs, füge, alma, dió,
Mandula, meg sokféle jó.

Ezt a bombont leszakasztom,
Mig benne tart, szopogatom.
Jaj Istenem, de jó lenne,
Ha álmopor volna benne!

Gyorsan, gyorsan elaludnám,
A legszebbet megálmodnám:
A mai nap boldog mását —
Karácson-est folytatását!

MEGTELT!

(Képpel a 428—429. lapokon.)

TU, TÚ!... mehet!... hó hahó!
 Indulhat már a hajó!
 Ha nem hajó, hát szekér —
 De ide több be nem fér.
 Épp kilenczen ülünk benne,
 Megyünk gyorsan Debreczenbe!
 Debreczenből Kolozsvárra,
 Kolozsvárról Kaposvárra.
 Kaposvárról még az este
 Nagy sietve Budapestre;
 Budapesten lakik a
 Csololányi Palika.
 A mamájától kikérjük,
 Ide hozzánk elkisérjük,
 Elhozzuk őt a vagonban,
 Legyen része
 Neki végre
 Jó falusi Karácsonban.
 Hipp hopp!... már itthon vagyunk,
 Nem esett egy csöpp bajunk!
 Már Zsuzsám, te künn rekedtél —
 Kár, hogy velünk nem jöhettél!

A JUDITKA CSERESNYE-FÁJA.

— Irta Nennus. —

HÖRTÉNETHÉLE eleje idegen földre vezet. De nem nagyon messzire. A magyar határon túl, de határszéli szép ősi városunkhoz, Pozsonyhoz közel: a Duna mentén lakott egy kis faluban egy tiszteleltre méltó derék úri ember, kinek Renner volt a neve. Kicsi földbirtokán együtt fáradozott, gazdálkodott a feleségével egy szorgalmas, jó szívű és ájtatos asszonnyal.

Egyetlen egy gyermekök volt, a kis Judit. Kedves szép lányka, friss mint a rózsabimbó. Szülei nagy gonddal nevelték és buzgón törekedtek rá, hogy istenfélő, szerény, szorgalmas és mindenkihez jó indulatú legyen. Megmagyarázták neki, hogy ez az alapja a nemes szívnek és léleknek.

Juditka születésének a napján atyja egy cseresnye-fácskát ültetett a házuk mellett levő kertbe, ez öröndetes nap emlékére.

Mikor a fácska legelőször kivirágzott, Juditka még egészen kicsinyke volt, alig tudott beszélni; mégis, amint édes anyja megmutatta neki a szép fácskát, mely virágaival olyan volt mint egy gyönyörű bokréta, a kis leány örvendező gagyogással nyujtotta feléje karoeskáit, mint ha meg akarta volna ölelni.

Multak az évek, Juditka is nőtt. Már olvasni és írni is tudott. Születése napjának nyolczadik évfordulóján, mikor az első vizsgálatot kitünő eredménnyel tette le, édes atyja neki ajándékozta a cseresnye-fát, mely ez időre már szintén nagyocskára nőtt. Azt is megengedte neki — ami régóta fő-kívánsága volt — hogy ezután maga is eljárhasson a falubeli szegényekhez és apró ajándékokkal enyhithesse azok nyomorát. Ilyen látogatásra eddig csak édes anyjával mehetett, ki soha sem mulasztotta el, hogy segítsen ahol kell és ahol csak telt tőle.

E jó példát követte Juditka is. És mily örömmel, mily oda-adással követte a jó szívű kis leány!

A derék család hosszú ideig békében, boldogan élt; szerette és tisztelte mindenki a jóságáért. A kis Juditot pedig mindenki úgy emlegette, mint a jótékonyság angyalát.

Hanem egyszer aztán nagy háboru tört ki s éppen a szegény kis falu közelében is véres, nagy ütközet zajlott le. Az utcák tele voltak katonákkal; az ágyu-golyók a falut is érték, felgyujtva a házakat, szétrombolva és elpusztitva mindent. Juditka atyja e nagy veszedelemben teljes önfeláldozással segített okos szóval és buzgó tettel is a megrémült szegény népnek, hogy megmenthesse, ami menthető. Mindenki lehorrdta értékes holmiját a pinczébe, sokan pedig maguk is oda menekültek.

Rennerné és a kis Judit nem rejtőztek el. Az izgalomtól, félelemtől majdnem reszketve ugyan, de szobájokban maradtak és tépést csináltak, hogy a sebesülteknek, kik a faluba kerültek, nyujthassák az első segítséget.

Egyszerre csak fölpattant az ajtó és egy vérező homlokú, eltikkadt, halott-halavány katonatiszt lépett be. Alig bírta elmondani, hogy vizet és egy kis harapni valót kér. A toroka egészen ki volt száradva, de éhség is gyötörte, mert már második napja nem jutott egy harapásnyi kenyérhez.

Renner sietett a pinczébe s jó vörös bort hozott. Hozzá kenyérrel kínálta a váratlan vendéget, sajnálkozva hogy egyebet nem adhat, mert, úgy mond, maguknak sincs, már mindenből kipusztultak.

— Ó, tán lesz mégis valami, kiáltá Juditka és kiszaladt.

A kertbe sietett, megnézni, érett-e már a gyümölcs az ő cseresnye-fáján. Napok óta olyan rémületben éltek, hogy Juditka még a kedves fácskájáról is teljesen megfeledkezett. Most örömmel látta már messziről pirosolni az érett cseresnyét. Kis kötényét tele szedve szaladt vissza vendégükhöz és kedves mosoly kíséretében kínálta az ő fájának édes, izes gyümölcsét.

A tiszt meghatottan köszönte meg a jószágot. De alig evett pár szemet, trombita-szó hallatszott. A tiszt fölugrott és kardja után nyult, hogy elsiessen.

— Kérem, ne hagyja itt a cseresnyét! mondá Juditka.

Hamar papirosba rakta és úgy nyujtá át a tisztnek; de ez szabadkozott, hogy nincs hova tennie. Juditka azonban oly esdve nézett rá, hogy kivette kabátja zsebéből kendőjét össze göngyölt keztyűjét, tárczáját, és mind ezt a mellső zsebébe rakva, az így kiürített zsebben csakugyan talált helyet a cseresnyének. Aztán újra megköszönte barátságukat és sietve távozott, harczolni a hazáért.

Ez alkalommal sikerült is vissza verni az ellenséget, és a véres csata után néhány hét nyugodtabban folyt le. De azután még nagyobb erővel tért vissza az ellenség és teljesen elpusztította a kis falut.

Tönkre ment a falu népe, tönkre Renner ur is a családjával. El is költözött onnan messzire, Magyarországba, egy kis városba. Itt mind a hárman erősen dologhoz láttak,

hogy tisztességesen megélhessenek. Az apa egy ügyvédnél irnokoskodott, az anya ruhákat vart, Judit pedig szebbnél szebb himzéket és csipkéket készített és kalapokat is diszesített a környéken lakó gazdag uri asszonyok számára. Ily módon, ha szerényen bár, de fönn tartotta magát a derék család, soha el nem csüggedett és Istenbe bízva ájtatosan imádkozott, hogy az Egek Ura kitartást adjon nekik nehéz sorsukban.

A városka közelében gyönyörű kastélyban lakott Ocsovay grófné. Hallotta hírét a Renner családnak és segíteni kívánt rajta, még pedig olyképp, hogy munkát adott az anyának és leányának. Egyebek közt egy kalapot is csináltatott, melyet aztán Judit maga vitt el a kastélyba.

A grófné épp ekkor nagyobb társasággal a kertben időzött. Figyelmesen nézette a kalapot s egészen el volt tőle ragadtatva, oly finom izléssel, oly csinosan volt össze állítva. Elégedetten mutogatta vendégeinek, egyúttal elmesélve a szegény Judit családja történetét.

E közben érkezett oda a grófné férje. Amint Juditot megpillantotta, egy percnyi gondolkodás után e szavakkal lépett hozzá:

— Kegyed az, kedves Judit kisasszony? Ugy-e, ön Renner urnak a leánya s évekkal ezelőtt N. faluban laktak? Hogy megnőtt! Alig ismertem rá! Pedig régi ismerősök vagyunk ám! Én örök halálával is tartozom Judit kisasszonynak, aki az életet mentette meg.

Judit kissé megzavarodott és pirulva kérdé:

— Hogy lehetne az? Nem emlékszem, hogy valaha láttam volna a gróf urat.

— Pedig látott, kedves gyermekem. Nem emlékszik már arra a fiatal tisztre, aki a nagy háboru idején holtra fáradtan, eltikkadva tért be önkökhöz, kinek éhségét, szomjúságát csillapították s kinek a kis Juditka a maga cseresnye-fája gyümölcsét ajánlotta fel?

— A gróf ur volt az?! kiáltá Judit nagy örömmel. Istennek hála, hogy abból

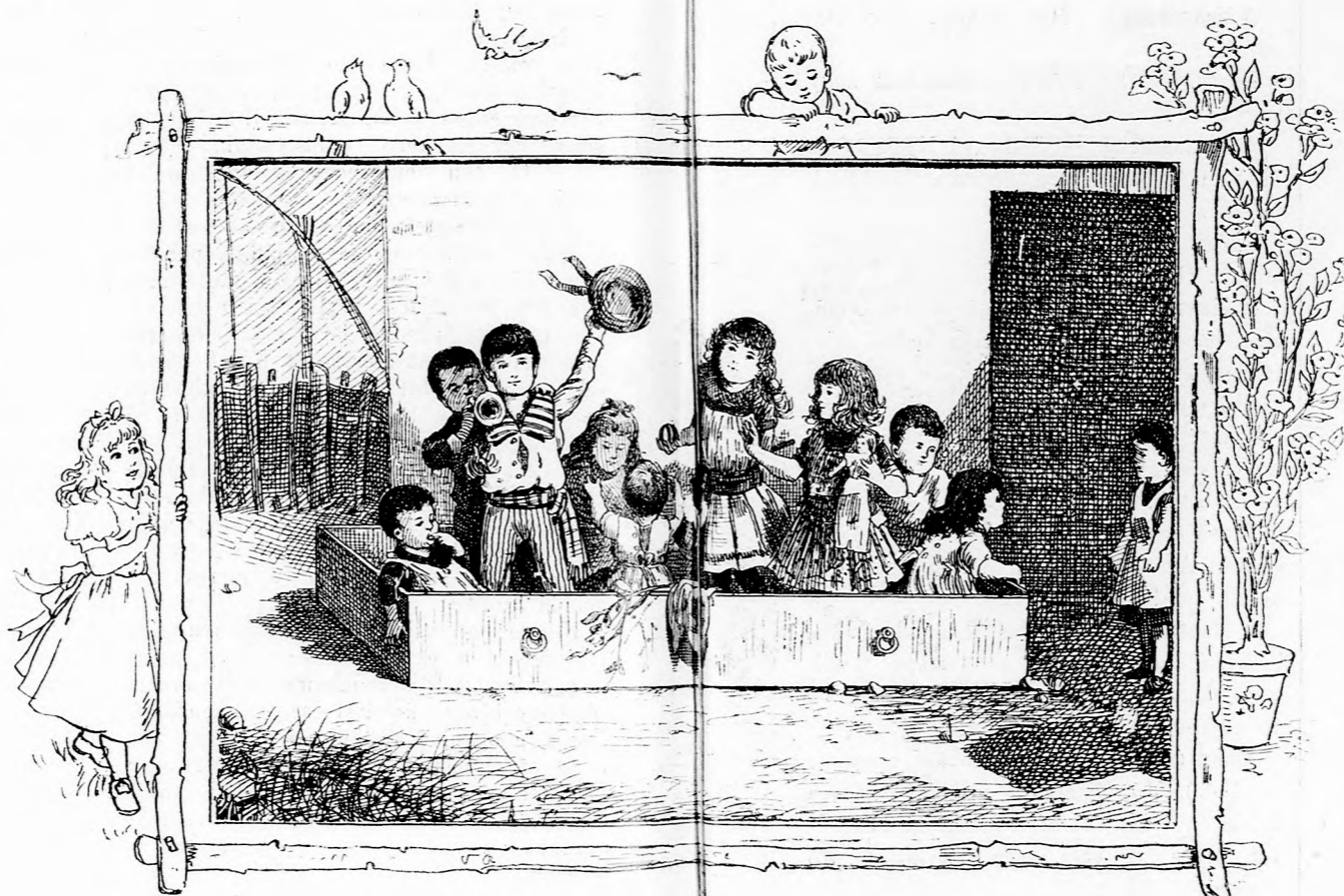
a véres csatából megmenekült! De azt nem értem, mi részem lehetett nekem élete megmentésében?

— Különös történet is az. Üljön le ide hozzánk, elmondom. — Éhségtől, szomjúságtól gyötörtetve kerültem akkor az önök házához. Jó anyja mindenel a legbarátságosabban látott el, a kis Judit pedig leszedte számomra cseresnyéit, melyek igazán kitünők voltak. De a trombita megharsant, mennem kellett, el sem fogyaszthattam a pompás cseresnyét. A jó szívű leány oly kedvesen kínálta gyümölcsét, vinném magammal — hát ha megint szomjas leszek — hogy nem utasíthattam vissza. De nem tudtam elhelyezni, csak úgy, hogy zsebvelőmat, bőr keztyűmet, tárczámat az oldalzsebembe töltöttem, a cseresnyét pedig az alsó zsebembe raktam. És ez volt a szerencsém. A csatában egy golyó mellett talált és biztosan megöl, ha az egymásra gyürt kendő, keztyű, tárcza föl nem fogja. Ezeket a golyó nem birt keresztül hatolni és így meg voltam mentve. Ebből világos, hogy Judit kisasszony volt az életem megmentője. Ha nem kínálja oly ellenállhatatlan kedvességgel a cseresnyéit, nem töltöttem volna úgy tele a mellső zsebemet és ma nem volnék itt szeretett családom körében. Örökre hálásak leszünk kegyed iránt, kedves Judit kisasszony. Isten áldja meg jó szívét, mely már gyermek-korában ösztönözte jó tette.

A grófné és gyermekei oda siettek Judithoz, megölelték, megcsókolták és melegen fejezték ki haláljokat. Juditnak aztán ott kellett maradnia és elmesélnie gyermekkor történetét és családjának mostani viszonyait. A grófné érdeklődéssel hallgatta és

megígérte Juditnak, hogy majd meglátogatja szüleit és nekik is kifejezi halálját.

Judit, haza térvén, részletesen elbeszélte szüleinek a történeteket. Persze nagyon megörültek neki.

MEGTELT! (Lásd 426. lapon.)

— Talán a jó Isten rendelte így, mondák. Ha a nemes szívű gróf pártfogását megnyerjük, talán még is jobbra fordulhat a sorsunk.

Jól sejtették. A gróf nem az az ember

volt, aki csak szóval hálálkodik. Más nap gyönyörű fogat állt meg házuk előtt, melyből a grófné szállt ki, irással a kezében.

— Ezt Renner urnak hoztam, mondá. Férjem küldi. Itthon van Renner ur?

Renner csodálkozva nézett rá, de teljesítette kívánságát. Egy ideig jóízűen elbeszélgettek s a grófné aztán eltávozott.

— A viszontlátásra holnap! szólta még a hintóból.

Renner elcsodálkozott. Miért menjen ő holnap a grófnéhoz?

Az irás, melyet aztán felbontott, megadta rá a feleletet. A gróf, hála-érzetétől ösztönözve, kinevezte őt összes birtokai igazgatójává, egy szép kert közepén álló házat jelölt ki számukra lakásul. Renner és neje a boldog meglepetéstől sírva ölelték meg Juditot.

— Ezt neked, a te jó szívednek köszönhetjük, kedves jó leányom, mondá Renner. Az Eg áldjon meg érette!

— Dehogy nekem, édes jó szüeim! felelé Judit. Csak saját magatoknak köszönhetitek a szerencsét, mert csak a ti nemes példátokat követtem, midőn a szenvedőn, szomjuhozón segíteni igyekeztem. Hányszor mondta jó anyám: »Jó tettért jót várj.«

Rennerék elhelyezkedtek kényelmes és csinos új otthonukban, aztán teljesítették leányuk egy kívánságát: elvitték abba a kis faluba, ahol született s ahonnan a háboru idején tönkre jutva vándoroltak el.

A falu azóta újra fölépült és épségben találták a cseresnyefát is. Szép terebélyes fa lett belőle s éppen meg volt rakva virággal mint akkor, mikor a piciz Juditnak először mutatták meg szülei. Oda futott megölelte s két virágzó ágat tört le róla.

— Ezt az egyiket jötevéinknek, a grófi párnak viszem, mondá; ezt a másikat pedig örök emlékül őrzöm meg!

Judit rögtön elő hívta édes atyját, kinek a grófné barátságos mosoly kíséretében adta át az irást.

— De kérem, csak távozásom után bontsa fel, mondá.

E G Y É V.

MÁR fütik a szobánkat,
A tűz vígan lobog;
A tél fagyos lehével
Már rég bekopogott.

S mig omló hava mindent
Derült fehérre fest:
Eljö megint a kedves,
A szent Karácsony-est.

Már itt is van!... Ragyog már
A fényes, czifra fa —
Nem hozott soha szebbet
A Jézus angyala.

S hogy Gazsi látja újra
A sugárzó fenyőt:
Óly boldog most, a lelkem,
Mint volt egy év előtt.

De lám — a szent fa táján
Nagy változás esett:
Ma több a könyv alatta
S a játék kevesebb!

Ah, új világ van itt most,
Egy év sokat mivel —
S ki mindent tud, kitudta,
Hogy Gazsinak mi kell.

•Gyönyörrel és haszonnal
Forgasd e könyveket;
Mi bennök szép, okos van,
Már mind megértheted!•

A papa szava volt ez;
S Gazsinkból hallatán
Kipattan az önézet
És nagyot húz magán.

A mult Karácsony óta
— Ó tudja, érzi ő —
Egy évvel lett idősebb.
S ez szörnyű nagy idő!...

Oszkár bácsi.

MIT HOZ A JÉZUSKA.

— Karácsonyi vigjáték egy felvonásban. —
(Vége.)

Második jelenet.

A kisasszony. Dezső.

A kisasszony. — Hát te nem mégy, Dezsőkém?

Dezső. — Ó... én... talán már nagy vagyok...

A kisasszony. — Dehogy! Nyolcz éves fiuhoz még ellátogat a Jézuska. Tedd csak te is azt, amit a többiek.

Dezső. — Hát... hiszen... nem bánom... (El.)

A kisasszony. — Most már semmi kétséggem sincs. Nagyon sajnálom a kedves kristály szelenczemet, de még inkább azt, hogy Dezső olyan veszedelmes uton jár.

Ninka, Dinike (egy-egy félcipővel ugrálva térnek vissza.) Itt van... a legujabbat választottuk.

Dezső (kedvetlenül, szintén félcipővel tér vissza.) Az enyém is itt van... mit csináljak vele?

A kisasszony. — Te is tedd oda az ablakba. (Mind a hárman az ablakba teszik cipőjüket.) Igy! Most feküdjetek le és álmodjatok szépeket a Jézuskáról.

Ninka (vidáman a kisasszonyhoz megy és megöleli.) Jó éjszakát, aranyos kedves kisasszony! Ha valahogy meglátná a Jézuskát, sugja meg neki, hogy jót hozzon. Jó éjszakát! (El.)

Dinike (szintén ugy.) Igenis... olyan gyümölcs-czukorkát! Jó éjszakát! (El.)

Dezső (kedvetlenül a kisasszony felé.) Jó éjszakát!

A kisasszony. — Jó éjt, kedveseim!

(A függöny legördül.)

*

Harmadik jelenet.

Ugyan az a szoba, de az ablakon át beáradó nap-
pali világossággal.

Dezső, majd Ninka, Dinike.

Dezső (balról, lábujj-hegyen, lappangva jön be.) Szerencsére még nincsenek itt... már megijedtem, hogy elaludtam a reggelt. Ó, de mikor olyan rossz éjszakám volt! Este sokáig nem tudtam elaludni, aztán meg olyan borzasztókat álmodtam!... mindig az a kristály szelencze üldözött... mintha rajta kaptak volna, mikor titkon elő vettem és czukorkát loptam... pedig nem is igaz, egyet sem vettem el... csak akartam; de épp akkor zajt hallottam és ijedtemben elejtettem a szelenczét. No, de nem tudja senki, a kisasszony nem is gyanítja... Persze, jobb lett volna mindjárt megval-
lani. Most már nem lehet. Ninka és Dinike is megtudnák. Ezek az oktondi kicsikék tegnap mindig azt emlegették, hogy a Jézuska holmi vesszőt is hozhat... No, én nem hiszem az effélét... de mégis... szeretném látni, mielőtt a többiek bejönnek. (Az ablakhoz megy s ijedten vissza hökken.) Mi ez! Az én czipőmben vessző van! Hát csakugyan... mégis a Jézuska járt volna itt... és tudná? Ó! Mennyire csuffá leszek a kicsikék előtt! (Elszántan.) Nem! Azért sem! Tudom én, mért jöttem. Kicsérélem. Melyikével? Dinike még nagyon is kicsi, de Ninka bizony követhetett el valami hibát... az ő czipőjében egy doboz czukorka van... cserélünk hugocskám, (Kicséréli a tárgyakat.) Igy ni! Azért sem leszek csuffá. (Vissza tér a szoba közepére.) Jó hogy siettem, már jönnek.

Ninka, Dinike (belépnek.) Jó reggelt! Te már itt vagy? Már megnézted, mit hozott a Jézuska?

Dezső (közönyösséget mutatva.) Ó, dehogya! Éppen csak most léptem be.

Dinike (az ablakhoz szaladva.) De én mindjárt megnézem! (Ujjongva.) Jaj de jó! Éppen olyan pompás czukorkát kaptam, egész dobozzal! Ó köszönöm, jó kis Jézuskám!

Ninka (szintén oda siet.) Hát én? (Fölsikolt.) Ó, vesszőt! Én vesszőt kaptam! (Sirva fakad.) Mivel érdemeltem ezt? Ó, hát rossz voltam én? (Sir.)

Dinike. — Ne sirj no, Ninuska... a kis Jézuska bizonyosan eltévesztette... hiszen jók voltunk, a kisasszony is mondta.

Ninka (sirdogálva.) A Jézuska jobban tudja... Ó, hát mit vétettem?...

Dezső (zavartan és meghatottan.) Soha se sirj... se baj no... nézd, én czukorkát kaptam... neked adom, legyen a tied, mintha te kaptad volna. (Félre.) Igy minden rendben lesz. (Fenn.) Fogd... itt a czukorka...

Ninka. — Ó, nem a czukorkák miatt sirok én...

*

Negyedik jelenet.

Voltak. A kisasszony.

A kisasszony (belép.) Mi az? Mi a bajod? Miért sirsz?

Dinike (szomoruan.) A Jézuska vesszőt hozott neki!

A kisasszony (csodálkozva.) Az lehetetlen!... Nem értem... mutasd!

Ninka (sohajtván átadja.) Tessék!

A kisasszony. — Erre a vesszőre papirosdarabka van rácsavarva. (Lefejti.) Ime, levél!

Dinike. — Levél a Jézuskától! Hamar olvassuk el!

A kisasszony (Dezsőnek adja.) Ninka a sirástól föl sem tudná olvasni. Olvasd el te!

Dezső (olvassa.) »Ezt a vesszőt... (megakad) ezt a vesszőt...

A kisasszony. — No's, hogy van tovább?

Dezső (nagy zavarban, akadozva olvassa.)

»Ezt a vesszőt... vesszőt... Dezső... Dezső kapja, mert eltörte... a kisasszony kristály szelenczéjét... mikor titokban... torkoskodni akart... és hozzá még hazudott is... eltagadta tettét.«

Ninka, Dinike. — Hogyan? Dezső? Te törted el? Ó!

Dezső (lecsüggesztett fejjel, szégyenkezve.) I... igaz... én törtem el!

Dinike (diadalmassan.) Lásd, Ninuska, mondtam ugy-e, hogy a Jézuska eltévesztette?

A kisasszony. — Az nem lehet. Itt még történt valami. Dezső, gondolkozzál csak egy kicsit. Tegnap hibádat nem vallottad meg idején, és ime, mégis meg köllött vallanod, csak hogy nagyobb szégyennel. Mit gondolsz, csakugyan a Jézuska tévesztette el?

Dezső (elszántan.) Nem! Most már inkább megvallok mindent. Most reggel én cseréltem el!

Ninka, Dinike. — Hát azért sietnél ide oly korán? O, ez csunya tett volt!

Dezső (félíg sirva.) Igaz... oh, annyira bánom!... de egészen megzavart a félelem, hogy csuffá leszek...

A kisasszony. — És olyat tettél, hogy még nagyobb szégyenbe keveredtél. No's, én hiszem, tudom, hogy csak meggondolatlan-ságból kerültél ilyen hinárba. Lásd, apránként követtél el egyre nagyobb hibákat. Eleinte csupa hiuságból azt akartad elhitetni, hogy te nem szereted a nyalánkságot úgy, mint kis testvéreid; aztán titokban torkoskodtál, és mikor eltörted a szép

kristály szelenczét, nem vallottad meg őszintén, csak hogy el ne áruld magadat. Inkább hazudtál és most végre már valóságos csalást követtél el.

Dezső (letörölve könyeit, őszinte és határozott hangon.) Igenis megérdemeltem a vesszőt és el is teszem emlékül. Ó, csak még most az egyszer bocsássonak meg: fogadom, soha sem kapnak többé rajta álnokságon. Ez a kis vessző mindig emlékeztetni fog, hogy őszinte és igaz szívű legyek.

A kisasszony. — Így örömet meg is bocsátunk és így a Jézuska neked hozta a legbecsesebb ajándékot, mert ez megsegít, hogy derek ifju váljék belőled, akit mindenki szeretni fog. Mi hiszszük is, hogy így lesz, elfelejtjük botlásodat és megbánásodra azzal felelünk, hogy ezen túl is szeretünk. Ugy-e Ninka, Dinike?

Ninka, Dinike. — Hogy ne! Persze hogy szeretjük! (Megölelik.)

Dezső. — Ti igazán nagyon jók vagytok! Köszönöm, kedves Ninuskám, kis Dinikém! Jaj, csak hogy kiszabadultam abból a keserves állapotból! Egy percnyi nyugalmam sem volt. Ez a vessző mentett meg.

Dinike. — Lám, hát mégis mindig jó az, amit a kis Jézuska hoz.

Dezső (vidámabban.) Hanem azért rajta leszünk, hogy vesszőt többé ne hozhasson!

Ninka, Dinike. — Ne bizony! Soha se!

(A függöny legördül.)

KARÁCSONFA A BETEG-SZOBÁBAN

NÉZEM a kőd-marta hantokat —
 Beteg vagyok. Ágyhoz szegezetten
 Hallgatom a szentelt hangokat —
 Ah, miért vagyok most tehetetlen!

Zug a harang. Szent Karácson éje
 Földerül a nagy világ felett.
 Zug a harang. Zsolozsmák zenéje
 Rengeti a templom-íveket.

Jön az angyal. Száll alá
 az égből,
 Kiterjesztve fényes szár-
 nyait.
 Szivem dobog, fejem szinte
 szédül...
 Ajtó tárul... a szobámba
 nyit....

Mily sugárzás!... meny-
 nyei ragyogvány!
 Tündöklő fűcskán felém
 lebeg...
 Te vagy Ilma?... Te vagy
 Pista, Zoltán?...
 Ó ti édes, édes gyermekek!

És az ajtót nesztelen ki-
 tárván:
 Anyám, te is felém köze-
 lítsz?
 S amott... nini... te vagy,
 jó atyácskám!
 Betegedhez bejöttél te is?

Mind, akit hű kebelembe
 zártam,
 Ünnepet most én nekem
 szerez:
 Karácsonfa itt az én szo-
 bámban?...
 Kis Jézusom, a te mű-
 ved ez!

A te műved. Áldom neved
 értte!
 Érdemteltem-é, nem kér-
 dezem.
 E nagy üdvöt rám kis
 kezéd mérte...
 Meggyógyultam, tisz-
 tán érzem!

SAKK-REJTVÉNY.

Lóugrás szerint.

*Az	vo	csi	ze	ka	mét	mat	ter!
ja	hoz	én	ga	fá	i	rá	Az
hi	ki	győ	ga	del	tom	mes	ÉN
a	tart	gam	V.	szág	A	ő	csó
tom	is	zad	men	ma	vék!	is	Ó
Ma	ki	K.	ő	volt!	nyor	nyom	rök
ÉN	gyuj	se	pe	re	is	gét	ün
csik	lek	tet	ki	re	ne	sze	ÉN

A kezdet csillaggal van jelölve.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott, kapja jutalom-nyereményül a következő díszes munkát:

Az ifju Anacharsis utazása Görögországban

ezimű kitűnő ifjusági olvasmányt.

Irta **Barthélemy**. Több metszettel.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLV. köt. 24-dik számában közölt kép-rejtvény megfejtése:

Több nap mint kolbász.

Helyesen fejtették meg: Hollaki Leo, Szájbély Lenke, Volarich Iduska és Imike, Jánosi testvérek, Barna Jolán, Fried Ella és Gizella, Bauer Ferencz, Mäder testvérek, Farkas Laczika, Lippmann Leo, Bergl István és György (kinek az írása? F. b.) Kiss Sára és Lajos, Pfeiffer Veronka és Juliska, Rétay Vilma és Mariska, Makó Andor, Török Arnold, Ehrlich Károly, Blanár János, Balogh Anna és Pista, Scheinberger Gyuri, ifj. Lázár Aurél, Bakofen Marcsi, Biasini Domokos, ifj. Isaák Gyula, Müller Erzsé, Klimm Irma, ifj. Pankovich Andor, Píllich Mariska, Dudás György (írj vonalozott papíron, míg egyenes sorokat nem tudsz vetni. F. b.), Stáhl Juliska, Divéky Adorján, Dvihalj Marianne, Papp Cosima, Ferenczi Zsófi, Szél Piroska, König Dénes, Farkas Imre, Vadas Zoltán, Marczali Bözse, Hlavathy Imre, Lesskó Ivánka, Kovács Margit és Sándorka, Gyurkovich

Dódi, Springer Stefike, Katona Anikó, Kermopotich Ilka, Soós Margitka, Véghe Dezső, Kovács Margit, Kristóffy Erzsé, Patai Mariska és Rózsika, Herczeg Ida, Gyémánt Ilona, Pósch Rudi, Krause Olga, Szent-Ivány Carola, Michalik Ilonka, Kerdl Dezső és Ernő, Kégly Mariska és Ilonka, Erdős József, Josipovich Kálmán, Klein József, Okolicsányi Marcsa, Roth Margit, Vilmos és Pali, Kramer Margit, Ember Pista, Odescalchi Gyalma, Károly Margitka és Béla, Lázár Piroska, Geist Lili, Berger Lujza, Altmann István, Sibilla Jenő, Fülöp Etelka, Éjszaky Előd, Boda Margitka, Kovács Kálmán, Szabó Melanie, ifj. Terényi Péter és Erzsé, Bédly Ilonka és Emmike, Bolyó Károly, Schwarz Magda és Béla.

A jutalom kisorsolása szabályszerűleg megtörténvén, nyertes lett *Lippmann Leo, Debreczenben*, kinek a jutalom-könyvet (»Az új Robinson«, kemény kötésben, közel száz képpel) a kiadóhivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« XLV. köt. 23-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Pósch Rudi, Kristóffy Erzsé, Erdős József, Springer Stefike, Fülöp Etelka.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Mint minden évben, ha a szent Karácson ünnepe földerül az emberi szívek öröme: ez áttal is annyian emlékeztek meg rólam jó kívánságaitokkal, hogy bizony képtelen vagyok — amint pedig szeretném — külön-külön köszönő sorokban viszonzni hűségtek s ragaszkodástok nyilváníatásait. Nem tehetek egyebet, mint hogy lélekben mindnyájatokat hálás, szerető keblemre öllelek. Boldog ünnepeket!

*

Kégl Edith és Imre. Azt szeretnétek, hogy mint apának jár naponként a »Pesti Napló«, ti is naponként kapnátok a »Kis Lap«-ot. A »P. N.« híreket közöl, de a »Kis Lap« csak olvasmányt, s ebből hetenkint egy porció elég. — **Bethlen Jolán.** Levelkédet kikapta kezemből a szél. Mit is kértél vagy mondtál benne? — **Odescalchi Gyalma hg.** A név olyan szokatlan, hogy idegenes hangzása és a betűben való végződése miatt leánykának tartott a kiadóhivatal. Dzsalma hindu név, mely igenis férfit illet. A bajt eligazítottam — **Klein Nándor.** Azt burkolod rejtvénybe, hogy: »megy az ember Makóra.« Hát aztán? — **Horváth Irma.** Köszönöm a kedves megemlékezést s teljes szívből viszonzom. — **Biasini Domokos.** Kár az ilyen ismert dolgokat átírni, annál is inkább, mert, főként ilyen formában, nem válik be gyermeki olvasmány-

nak. — **Zinsenheim Ilona és Ella.** Hogy én nektek is írnék egyszer üzenetet, arra kértek. Én csak akkor írok választ, ha szükségesnek vallok. Ha majd valami olyas fontosabb dolog végett fordultok hozzám, amelyre nézve sem tanító, sem tankönyv fölvilágosítást nem adhat: szívesen adom meg én, feltéve persze, hogy tudom magam is. De üres irka-firka kérdésre s feleletre kár pazarolni időt és helyet. — **Fried festv.** Irhattok akár levélben, akár lev. lapon, csak tisztán és olvashatón írjátok. — **Ambrózy Gyula.** Gyűjteményedet beküldheted. Az »*Arany-ország útja*«, ahány ezerezen csak vannak kis olvasóim, mindnyájának nagyon tetszik. Nem mulik el nap, hogy ilyen nyilatkozatot ne vennék az én számtalan apró híveim köréből. — **Cs. Gy.** A bemutatkozó levélke nem biztató. — **Müller Erzsí.** Igazán senki sincs oda közel, aki erre a kérdésre: »miért ásta el Kossuth Lajos 1849. a magyar szent koronát Orsova mellett?« ne adhatna fölvilágosítást? Hát azért kis lányom, hogy az osztrák (akkor a mi ellenségünk) rá ne akadjon. Mi is annak a kis lánynak a neve? Emnis v. Eunus? Az ilyen szokatlannak látszó nevet szabatosan köll leírni. — **Csatáry Margit.** Kár volt úgy sietni. Hiszen 8—10 nap idő van szárvá egy-egynek a megoldására. S a türelem tán meg is termette volna a rózsát. A többit a kiadó-hivatal elvégezte. — **Klimm Irma.** Első bemutatóra már teljesen megnyertél magadnak. — **Schwarz Magda és Béla.** Jobb szeretném, ha mindnyájan abban lennétek az elégtételt, hogy talál a megfjé-
téstek. Egy tudós statisztikus kiszámította, hogy a véletlenségek között legritkábban következik be a szerencse-szám és a... villám-csapás. Ha már most örvendünk illik azon, hogy a mennykő oly ritkán tesz bennünk kárt: amiatt se békétlenkedjünk, hogy az a másik véletlen is épp oly ritkán kedvez nekünk. — **Végh testv.** Az egyik felét ki sem kell találni, a másikon meg sokan fenn akadnának. Fogtok ti találni egyebet is. — **K. I. (N. Bny.)** Nincs különben. De hiszen *P.* korában is volt már *F. b.* Szíves megemlékezése jólesett. — **Diák.** Jó gondolat, gyarlón megírva. Amazt hol szedte? — **Herzfeld Ilma.** Bizony nem csoda, hogy talá-
lomra elhánty írásod miatt Ilonának olvasták nevedet. A levél, bárkinek írunk, *komoly* dolog s illik azt tőlünk telhető gondossággal elvégezni. — **Pleszky Karolina.** Kedves megjegyzésedre ez üzenetek közt megleled a választ többször is. — **M. Imre.** Az eleje nagyon is vérengző, a vége nagyon is hig. Amazon csak át kellett volna siklani, hogy a második felének annál több jusson a színből s vidám részletekből. — **Haberfeld Margit.** Néhány sorral följebb megleled a választ. Azt az egyik arcképet *Bihari* Sándor festette s nem »*Vértessy*«; a másikat meg *Halmi* Arthur. — **Farkas Laczika.** A kiadóhivatal, ha van még belőle, megküldi. — **Rothfeld Vilma.** Érjed be vele, hogy örömed telik benne. Annak, aki írta, ennél kedvesebb jutalom nem is kell. — **Polgár**

Géza. Az a »ragozott főnév« elrontja az egészét. Önálló, tehát ragozatlan, szorozatlan, fokozatlan és hajlítottan szavakból kell az ilyen rejtvényt megszerkeszteni. De a hiba csekély s örül-
nék, ha segitenél rajta, mert különben ügyes ám. Ha nem ment rá válasz, nem is kaptam. — **„Csirke és fecske.”** Így még 1404-ben sem verseltek. — **Baghy Irmuska.** Ha elfogadtam, meg is jelen; csak sort illik tartanom kis lányom, így kívánja ezt az igazság. Előtted pedig jócskán vannak még bejegyzve. Erzsikére hogy ne emlékezném? Még pedig kedvesen. Persze, hogy azóta már kisasszony. Köszöntelek mindnyájatokat régi és új olvasóimat: Erzsikét, Bélát, Gyulát, Lujzát s téged Irmuskám. — **Beniczky István.** Nem. — **Kanitz Mariska.** Csinos írásu meleg soraidban kedvem teltett. — **Jagodits Paula.** Hiszen többnyire úgy is van, igaz, hogy az embert megkomolyítja az élet, midőn felnőve, kilép a küzdő homokra s tapasztalja a harcizással vele járó fáj-
dalmakat. De azért vannak ám, akiket a sors megkímél, akik állandó derűben futják meg a pályát, jó módjukat, szerencsés viszonyait arra fordítva, hogy szenvedő felebarátaikon segítvén, még külön boldogságot is szerezzenek maguknak. Óhajtom, hogy a te s a mindnyájatok sorsa ilyen vidám és napsugaras legyen. Aztán, ha megértél majd magad is, csak annál jobban fog esni neked: forgatni elszállt ifjuságod legkedvesebb emlékeit, a »*Kis Lap*« régi köteteit. — **Engelmann Olga és Irén.** Bizony jól mondod, hogy a Rózsika hűségének, szeretetének és erkölcsi erejének példája méltán lelkesíthet valamennyőteket. — **Roth Vilmos.** Nagyon köszönöm hűséges fáradozásodat. Reménylem, lesz is foganatja. — **Névtelen.** A megfjé-
tés helyes, a képrejtvény is jó, (az, amelyikben az *E* és *V* betűk válnak ki) de név nem volt a sorok alatt. Erről tán magára ismer a beküldő. — **Rodakowsky Alma.** Ha nem említettem, nem is kaptam. Szép levelkédet nagyon köszönöm. — **Springer Stefike.** Hát ebből csak az a tanulság, hogy levelet nem szabad elhamarkodni. — **Farkas Imre.** A rejtvény megjelent. A lantocskáid kissé pihenjen az alatt. Szabad idődet ám töltsd el e nemes mulatsággal, de csak nagy időre küldj be ismét valamit, hogy az utat, a régivel össze vetve, így szerezzek haladásodról tudomást. Az úgy volt értve, hogy évekkal ezelőtt jutottak már az eszébe másoknak, ami egyszerűségüknél fogva természetes is. A mostaniak is rég jelentek már meg. De hiszen a puskaport is másodszor találták fel. Ez ne szegje kedvedet. — **Augusztin Gizi és Mimi.** Valamint a levelkétek jutott el, azon képen a küldeménytek is eljut hozzám. Igen örvendek, hogy már régi hívei vagytok a »*Kis Lap*«-nak. A jövő évet Roszcsont Ferke kalandjaival kezdem meg. — **Emma néni.** A karácsonyi elbeszélés későn érkezett. A kézirat két hétig rendelkezésre áll (szerdán d. u. 6. ó.) — **Gy. Zs.** Csak mentül előbb. Levél meg. — **Több levélről a jövő számban.**

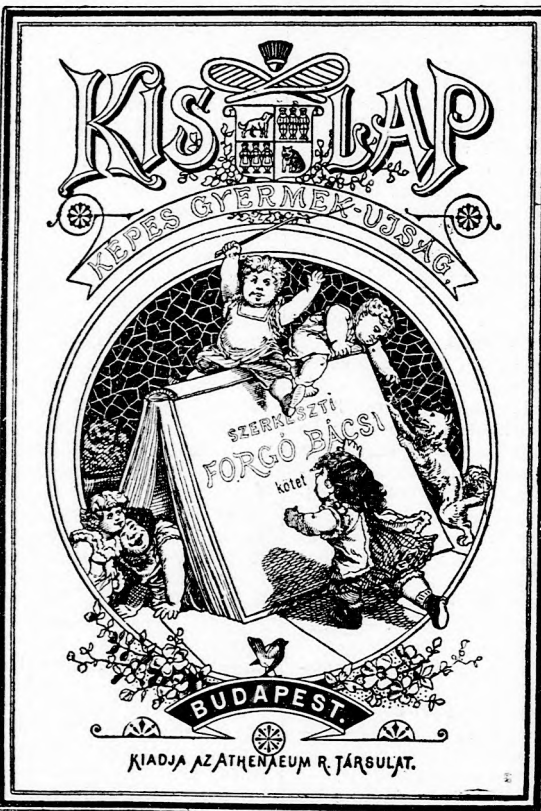
Gyermekek Karácsonyfája.

Forgó Bácsi Könyvtára.

Minden kötet ára számos képpel kötet 80 kr.

- I. Nellike és elbeszélések a kandalló mellett.
- II. A kakuk óra és egyéb elbeszélések.
- III. Grimm Testvérek. Kis mesekönyv.
- IV. Kis Szindbárabok. Gyermekelődások számára.
- V. Aesopus. Tanulságos mesék.

A Kis Lap előfizetői a Kis Lap régi köteteit (1891 előtt) főáron, tehát kötet 3 forint helyett 1 forint 50 kr-ért kapják. Megrendelési ezim: Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3. szám.

A Kis Lap kötetének ára diszes kötésben 3 forint.

ANDERSEN válogatott meséi.

Fordította: Móka Bácsi.
6 színes képpel.

Diszkötésben 1 forint 20 kr.

VILMA NÉNI Mesék és Regék.

Előszóval ellátta Móka Bácsi.
6 színes képpel.

Diszkötésben 1 forint 20 kr.

Forgó Bácsi Könyvtára.

Minden kötet ára számos képpel kötet 80 kr.

- VI. Bertl és Bertla.
- VII. Az Aranyhegy és a Kolibri madár.
- VIII. Matyi és Petti v. az élet a Korálszigeten.
- IX. Tündérmesék.
- X. Két Karácsonyestl és egyéb elbeszélések.

Diszes kötései tablak a Kis Lap bármely kötetéhez 60 krajczárért kaphatók.

Athenaeum könyvkiadóhivatala Budapest, Ferencziek-tere 3. szám.
Megrendelési ezim:

Schmid Kristóf Genovéva.

6 színes képpel.

Diszkötésben 1 forint 20 kr.

Schmid Kristóf Tannenburgi Róza.

6 színes képpel.

Diszkötésben 1 forint 20 kr.

Felelős szerk.: **Forgó bácsi.** Szerkesztői és kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.